Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2022-0356
(mr. F.H.E. Boerma, voorzitter en mr. K. van Oort, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 23 maart 2021
Ingediend door	: De consument
Tegen	: InterBank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank
Datum uitspraak	: 2 mei 2022
Aard uitspraak	: Bindend advies
Uitkomst	: Vordering afgewezen

Samenvatting

Variabele rente op doorlopend krediet. De consument stelt dat hij recht heeft op (aanvullende) rentecompensatie op grond van de uitspraken van de Commissie van Beroep Kifid met nummers 2019-004, 2019-005 en 2019-005B. De consument heeft in 2015 echter al (via een procedure bij Kifid) geklaagd over een te hoge rente op het doorlopend krediet en partijen hebben destijds een vaststellingsovereenkomst gesloten, waarin partijen finale kwijting zijn overeengekomen. Dit leidt ertoe dat de consumenten nu niet alsnog aanspraak kunnen maken op aanvullende compensatie. De vordering van de consumenten wordt dan ook afgewezen.

1. De procedure

1.1 De commissie beslist op basis van haar reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) het verweerschrift van de bank; 3) de repliek van de consument en 4) de dupliek van de bank.

1.2 De bank is in deze zaak vertegenwoordigd door professioneel gemachtigde mr. V.H. Affourtit.

1.3 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.4 De consument en de bank hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 De consument heeft op 28 april 2000 een doorlopend kredietovereenkomst gesloten met (een rechtsvoorganger van) de bank, met een kredietlimiet van € 50.000,- tegen een effectieve rente van 9,6% per jaar. In de overeenkomst is verder het volgende bepaald:
"(…) Over de opgenomen gelden brengt de Bank aan Kredietnemer een variabele rente in rekening. (…)"

2.2 De kredietvergoeding heeft zich gedurende de looptijd van de overeenkomst als volgt ontwikkeld:

Wijzigings datum	Contract Nummer	Rente Nominaal Percentage	Maand Rente Nominaal Percentage	Contract Jaar Rente Effectief Percentage
28-4-2000	[redacted]	9,2400%	0,7700%	9,6%
1-6-2000		9,8880%	0,8240%	10,3%
15-8-2000		10,4280%	0,8690%	10,9%
1-11-2000		10,7880%	0,8990%	11,3%
16-1-2006		11,0640%	0,9220%	11,6%
19-4-2006		11,4240%	0,9520%	12,0%
1-9-2006		11,7840%	0,9820%	12,4%
1-12-2006		12,1440%	1,0120%	12,8%
15-1-2007		12,4080%	1,0340%	13,1%
2-8-2007		12,8520%	1,0710%	13,6%
17-3-2008		13,2120%	1,1010%	14,0%
2-6-2008		13,6560%	1,1380%	14,5%
29-10-2008		14,6160%	1,2180%	15,6%
2-12-2008		13,8240%	1,1520%	14,7%
22-6-2009		12,9360%	1,0780%	13,7%
1-5-2014		13,2120%	1,1010%	14,0%
31-12-2014		13,1640%	1,0970%	14,0%
12-1-2015		12,9360%	1,0780%	13,7%
10-11-2015		9,1080%	0,7590%	9,5%
1-9-2016		8,3040%	0,6920%	8,6%
1-2-2017		7,5000%	0,6250%	7,8%
30-6-2017		7,0560%	0,5880%	7,3%
17-10-2017		6,1440%	0,5120%	6,3%
27-3-2019		5,6880%	0,4740%	5,8%

2.3 De consument is in 2015 een procedure tegen de bank gestart bij Kifid over de hoogte van de aan de consument in rekening gebrachte kredietvergoeding, omdat de consument meende dat deze in de pas zou moeten blijven lopen met het verloop van het Euribortarief. Partijen hebben in dat kader op 5 november 2015 een vaststellings-overeenkomst gesloten, uit hoofde waarvan de bank een bedrag van € 4.197,73 in mindering heeft gebracht op het openstaande krediet, en de effectieve rente per 10 november 2015 is verlaagd van 13,7 % per jaar, naar 9,5% per jaar.

2.4 In de vaststellingsovereenkomst staat verder het volgende:
" (…) De kredietnemer verklaart hierbij dat de klacht over de hoogte van de rente hiermee naar tevredenheid is opgelost en de Kredietnemer niet later alsnog een klacht zal indienen die gaat over de hoogte van de rente.

(…)
Partijen verklaren alle goede en kwade kansen van deze afspraak te aanvaarden en doen afstand van ieder beroep op hen al dan niet bekende feiten en/of omstandigheden. Partijen kunnen evenmin vernietiging of ontbinding van deze vaststellingsovereenkomst vorderen wegens enige uit de wet voortvloeiende grond daarvoor. (…)"

2.5 Naar aanleiding van voornoemde vaststellingsovereenkomst heeft de consument zijn klacht bij Kifid op 9 november 2015 ingetrokken.

2.6 De kredietovereenkomst is door de bank per 1 mei 2020 opgezegd.

2.7 De bank heeft naar aanleiding van een tweetal door de Commissie van Beroep van Kifid[1] gewezen uitspraken een compensatieregeling opgezet. De bank heeft hiermee compensatie geboden aan haar klanten die te veel rente hebben betaald op hun doorlopend krediet en voor deze regeling in aanmerking kwamen.

2.8 De bank heeft de consument naar aanleiding hiervan in mei 2020 een aanbod gedaan voor compensatie voor te veel betaalde rente voor een bedrag van € 4.767,73.

De klacht en vordering

2.9 De consument vordert betaling van een bedrag van € 4.650,-.

2.10 De consument legt hieraan het volgende ten grondslag. De bank heeft de consument onvoldoende gecompenseerd voor de te veel betaalde rente. De consument heeft het krediet in 2000 afgesloten en de bank compenseert de consument slechts voor de periode vanaf 1 januari 2008. De consument heeft nog recht op betaling van een bedrag van € 4.650,-.

Het verweer

2.11 De bank heeft verweer gevoerd. Voor zover van belang zal de commissie op dit verweer hierna ingaan.

3. De beoordeling

3.1 De commissie ziet zich voor de vraag gesteld of de bank ertoe gehouden kan worden de consument aanvullend te compenseren voor te veel betaalde rente.

[1] Commissie van Beroep d.d. 21 januari 2019 2019-005, Commissie van Beroep 5 februari 2020, 2019-005B, te vinden op www.kifid.nl.

De commissie merkt op dat het niet duidelijk is of de consument het onder 2.8 genoemde voorstel van de bank heeft geaccepteerd, maar aangezien de vordering van de consument zich beperkt tot een rentecompensatie over de periode vóór 2008 (en het voorstel ziet op de periode na 2008), zal de commissie dit verder buiten beschouwing laten.

Verjaring en klachtplicht

3.2 De bank heeft een beroep gedaan op verjaring van de vordering en schending van de klachtplicht door de consument. De commissie behandelt allereerst deze verweren van de bank omdat als dit verweer slaagt, de commissie niet toekomt aan verdere bespreking van de klacht.

3.3 Een rechtsvordering tot vergoeding van schade verjaart op grond van artikel 3:310 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek (BW) door verloop van vijf jaar na de dag, volgende op die waarop de benadeelde (de consument in dit geval) bekend werd met de schade en de aansprakelijke persoon. Volgens vaste rechtspraak over die termijn geldt dat de termijn van vijf jaar pas gaat lopen wanneer de consument voldoende zekerheid heeft verkregen dat hij schade heeft geleden, die werd veroorzaakt door de bank.[2] Aangezien uit het beoordelingskader van de Commissie van Beroep van Kifid blijkt dat de consument ervan mocht uitgaan dat hij een rente betaalde die zich (met een bij aanvang bepaald verschil) zou verhouden tot de marktrente, had de consument naar het oordeel van de commissie niet bedacht hoeven te zijn op het feit dat de aan hen berekende rente met die marktrente uit de pas was gelopen. De consument had naar het oordeel van de commissie geen reden te twijfelen aan de deugdelijkheid van het handelen van de bank. Onder die omstandigheden is de commissie van oordeel dat de consumenten pas voldoende zekerheid hadden dat sprake was van (aanvullende) schade die voortvloeide uit het handelen van de bank door de einduitspraak van de Commissie van Beroep van Kifid 2019-005B, die op 5 februari 2020 werd gepubliceerd. Er is dan ook geen sprake van verjaring van de vordering. Dat de consument eerder heeft geklaagd over de hoogte van de rente doet hier niet aan af, nu de consument zijn klacht op dat moment op een ander uitgangspunt baseerde en niet kon weten dat de uitspraken van de Commissie van Beroep van Kifid tot een ander uitgangspunt zou komen.

[2] Zie Hoge Raad 31 maart 2017, ECLI:NL:HR:2017:552, overweging 3.3.2, te vinden op www.rechtspraak.nl.

3.4 Ten aanzien van de klachtplicht overweegt de commissie als volgt. Op grond van artikel 6:89 BW moet een schuldeiser (de consument in dit geval) binnen bekwame tijd nadat zij het gebrek heeft ontdekt of redelijkerwijs had moeten ontdekken, bij de schuldenaar (de bank in dit geval) protesteren. Als de schuldeiser dit niet doet, dan kan hij op het gestelde gebrek van de prestatie geen beroep meer doen. Op grond van dit wetsartikel rust op de consument een onderzoeksplicht en zal beoordeeld moeten worden of hij het gebrek redelijkerwijs eerder had kunnen ontdekken. De vraag of binnen bekwame tijd is geprotesteerd, dient te worden beantwoord aan de hand van de omstandigheden van het concrete geval. Verder dienen bij de beoordeling van dit verweer ook de belangen van schuldeiser te worden betrokken, zoals een benadeling van zijn bewijspositie of een aantasting van zijn mogelijkheden schadebeperkende maatregelen te nemen.

3.5 Het beroep van de bank op schending van de klachtplicht slaagt niet. Niet gebleken is dat de bank in een slechtere bewijspositie is terechtgekomen doordat de consument heeft gewacht met klagen. Zo zijn de kredietgegevens en het overzicht van de kredietvergoeding door de bank zelf aan de consument ter beschikking gesteld en in het geding gebracht. Reeds om die reden slaagt het beroep op schending van de klachtplicht niet.

De vaststellingsovereenkomst

3.6 Hiervoor is geoordeeld dat het beroep van de bank op verjaring en schending van de klachtplicht niet slaagt. De commissie komt daarom toe aan de overige onderdelen van de klacht. De bank heeft gesteld dat de consument geen recht heeft op een aanvullende vergoeding, omdat de consument al finale kwijting heeft verleend voor de hoogte van de kredietvergoeding en zich ertoe heeft verplicht geen klacht meer in te dienen.

3.7 De commissie stelt vast dat tussen de consument en de bank een vaststellingsovereenkomst tot stand is gekomen waarbij partijen tot een minnelijke regeling zijn gekomen over de hoogte van de rente op het doorlopend krediet. Uit de vaststellingsovereenkomst blijkt daarnaast, en dit wordt door de consument ook niet betwist, dat partijen finale kwijting zijn overeengekomen voor toekomstige geschillen met de bank over de hoogte van de rente.
De consument en de bank zijn het een en ander zonder voorbehoud met elkaar aangegaan. Kortom, de bank heeft met voornoemde overeenkomst alle financiële claims van de consument definitief en onvoorwaardelijk afgehandeld tegen finale kwijting over en weer.

3.8 Met de vaststellingsovereenkomst is de klacht van de consument over de hoogte van de rente afgewikkeld. In beginsel zijn partijen hieraan gebonden, tenzij de overeenkomst in strijd is met dwingend recht en ook naar inhoud of strekking in strijd komt met de goede zeden of de openbare orde.[3] Daarbij is het aan de consument om gemotiveerd te stellen en, bij voldoende betwisting, te bewijzen dat sprake is van een dergelijke situatie.

3.9 De kwestie waarover de consument klaagt is onderdeel van het geschil dat partijen eerder met de vaststellingsovereenkomst hebben beëindigd. Het gaat immers om hetzelfde krediet en, net als in 2015, wordt de hoogte van de kredietvergoeding ter discussie gesteld.

3.10 De consument heeft aangevoerd dat de bank zelf op haar website aangeeft dat ook klanten waarmee eerder een regeling tegen finale kwijting is overeengekomen in aanmerking komen voor compensatie. De consument wijst daarbij op de zinsnede: *"andere voorwaarden waar u mee akkoord gaat bij het ondertekenen van de vaststellingsovereenkomst zijn bijvoorbeeld: (…) dat eerdere kwijtingen, compensatie en afschrijvingen worden afgetrokken van de rentevergoeding."* De consument stelt daarnaast dat hij de vaststellingsovereenkomst in 2015 nooit had getekend, als hij had geweten dat hij recht had op een hogere vergoeding.

3.11 Met de vaststellingsovereenkomst is uitdrukkelijk door de consument verklaard dat hij alle goede en kwade kansen van de afspraak aanvaard en dat hij afstand doet van ieder beroep op hem al dan niet bekende feiten en/of omstandigheden. Daarmee heeft de consument dus ook uitdrukkelijk het risico aanvaard dat in een later stadium zou blijken dat hij recht zou hebben gehad op een hogere rentecompensatie, maar dat de vaststellingsovereenkomst uitsluit dat de consument hier aanspraak op maakt.

3.12 De tekst op de website van de bank geeft daarnaast ook geen recht op compensatie. Daaruit blijkt niet, anders dan de consument stelt, dat er ook een recht op aanvullende compensatie bestaat voor consumenten die eerder middels een vaststellingsovereenkomst finale kwijting hebben verleend. Het enkele feit dat een eerdere compensatie op zichzelf niet direct in de weg staat aan een nadere compensatie, maakt niet dat daarmee voorbij moet worden gegaan aan de verleende finale kwijting.

[3] Zie artikel 7:902 BW, opgenomen in de bijlage.

3.13 Naar het oordeel van de commissie is de vaststellingsovereenkomst niet in strijd is met dwingend recht en ook naar inhoud of strekking is deze niet in strijd met de goede zeden of de openbare orde. Nu de vaststellingsovereenkomst door de consument is aanvaard en de bank de zaak in overeenstemming met deze overeenkomst heeft afgehandeld, komt de commissie tot de conclusie dat partijen hieraan gebonden zijn.

Conclusie

3.14 Nu partijen ten aanzien van de kwestie over de rentevergoeding in 2015 reeds finale kwijting zijn overeengekomen, kan de consument geen aanspraak maken op een nadere vergoeding. Dit leidt ertoe dat de vordering wordt afgewezen.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is een bindend advies. Tegen deze uitspraak kunt u beroep instellen bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening als wordt voldaan aan de vereisten van regel 7 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Voor het instellen van beroep geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Het reglement van de commissie van beroep en meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen tot herstel van vergissingen in de uitspraak zoals schrijffouten, een verkeerde naam/datum of rekenfouten. De beslissing van de geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Binnen een maand na de verzenddatum van de uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen om de uitspraak aan te vullen als u vindt dat de geschillencommissie niet heeft beslist over alle onderdelen van uw vordering. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de geschillencommissie in haar uitspraak niet uitdrukkelijk al uw argumenten, ter onderbouwing van uw vordering, heeft behandeld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het reglement van de geschillencommissie, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Bijlage - Relevante bepalingen uit wet- en regelgeving

Relevante bepalingen uit het Burgerlijk Wetboek

7:900 BW

1. Bij een vaststellingsovereenkomst binden partijen, ter beëindiging of ter voorkoming van onzekerheid of geschil omtrent hetgeen tussen hen rechtens geldt, zich jegens elkaar aan een vaststelling daarvan, bestemd om ook te gelden voor zover zij van de tevoren bestaande rechtstoestand mocht afwijken.
2. De vaststelling kan tot stand komen krachtens een beslissing van partijen gezamenlijk of krachtens een aan één van hen of aan een derde opgedragen beslissing.
3. Een bewijsovereenkomst staat met een vaststellingsovereenkomst gelijk voor zover zij een uitsluiting van tegenbewijs meebrengt.
4. Deze titel is niet van toepassing op de overeenkomst van arbitrage.

7:902 BW

Een vaststelling ter beëindiging van onzekerheid of geschil op vermogensrechtelijk gebied is ook geldig als zij in strijd mocht blijken met dwingend recht, tenzij zij tevens naar inhoud of strekking in strijd komt met de goede zeden of de openbare orde.